

ἡ Μεγαρίς, ἡ Βοιωτία, ἡ Φωκίς, ἡ Φθιώτις, ἡ Ἀκαρνανία, ἡ Αἰτωλία καὶ αἱ διάφοροι Κυκλάδες καὶ Σποράδες νῆσοι. Ἐκτὸς τοῦ δωρικοῦ ἰδιώματος εἰς τὴν Σπάρτην ἐλάλουν τὴν αὐτὴν γλῶσσαν τῶν Ἀθηῶν, ἃν καὶ τὸ πολίτευμα τῶν δύο τούτων πόλεων καὶ ἡ δημοκρατία πάντῃ διέφερον. Ἡ βόρειος Ἑλλάς διοικεῖτο κατ' ἄλλον τρόπον παρὰ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου· ἡ δὲ Θεσσαλιώτις, ἡ Κρήτη, ἡ Κύπρος, ἡ Ῥόδος εἶχον ἄλλους θεσμούς καὶ ἄλλα ἔθιμα παρὰ τὴν Ἀθῆναι, τὴν Χίον, τὴν Λέσβον, τὴν Ἄνδρον καὶ Τήνον. Καὶ ὅμως βαθεῖα καὶ φανερά ἀναλογία ἦθῶν καὶ χαρακτῆρος συνέδει πάντας τοὺς λαοὺς τούτους, οἱ ὅποιοι ἐταράσσοντο καὶ ἐκινούντο πολυειδῶς ἐπὶ τῆς ἐκτεταμένης ταύτης ἐπιφανείας. Διότι μία καὶ μόνη ἀνεφάνη ἐκπαλαί ἡ Ἑλλάς κατὰ τῆς Ἀσίας, δύναμις ὁλοσχερής, ἔθνος συμπαγές καὶ ὁμόφυλον, καθὼς σχεδὸν καὶ ἡ Ἰταλία.

Ἀλλὰ μία ἀναδείκνυται σήμερον καὶ ἡ Γερμανία μεταξὺ τῶν πολεμουμένων ἐθνῶν. Καὶ ὅμως κατ' ἐκτὴν μόλις ἀναγνωρίζει τὴν τοιαύτην ἐνότητα· διότι ἡ μὲν Σουηδία φρίττει διαλογιζομένη τὴν ἐξουσίαν τῆς Βρανδεμβουργικῆς δυναστείας, τὸ δὲ Μόναχον φέρεται σκυπτικῶς πρὸς τὸ Βερολίνον, τοῦτο δὲ ἀποδίδει μετὰ τόκου εἰς αὐτὰ τὴν ὀλιγορίαν. Καὶ ὅμως πανταχοῦ ἀκούεται ἡ αὐτὴ γλῶσσα ἀπὸ τῆς τερπνῆς καὶ διαγελώσης Βῆδης μέχρι τῆς τραχείας Καινισβέργης.

Ὅτε ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὁ Ἀλκιβιάδης προσέφερεν εἰς τὴν Λακεδαιμόνα τὴν στρατηγικὴν του δεινότητα καὶ τὰς συμβουλὰς, ἐφέρετο ὡς στρατηγὸς τῆς Πρωσίας λειποτακτῶν εἰς τὰ συμπίοντα τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Παθαρίας ἐπὶ ἐμφυλίου τινὸς πολέμου.

Τὸ Φραγκοφόρτιον κεῖται πρὸ τῶν πλῶν, οὕτως εἰπὺν, τῆς Γερμανίας. Αὐτόθεν οἱ Φράγκοι διέβησαν εἰς τὴν Γαλιαν. Αὐτόθεν καὶ σήμερον οἱ ἐκ διαφόρων τόπων τῆς Εὐρώπης περιηγηταὶ εἰσέρχονται καὶ ἐξερχονται οὕτως, ὥς ἂν ἦτο χώρα τις κοινὴ· Ἀγγλοὶ, Ἀμερικανοὶ, Ῥώσοι, Γερμανοὶ, Πολλωνοὶ, Ἰταλοὶ καὶ Γάλλοι συνωθούνται ἐνταῦθα πάντοτε ὡς ἐντὸς εὐρυχώρου τινὸς ξενοδοχείου.

Ἀλλ' ἐκεῖ ἐλαμψέ ποτε καὶ τὸ Γερμανικὸν πνεῦμα κατ' ὅλην τὴν πομπὴν καὶ μεγαλοπρέπειαν· ἐκεῖ ἀνηγορεύοντο οἱ αὐτοκράτορες· ἐκεῖ ὡς οἱ Πυλαγόροι τῆς Ἑλλάδος, συνήρχοντο οἱ Ἐκλέκτορες διὰ νὰ κηρύξωσι τὸν ἄξιον νὰ φέρῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν Καيسάρων τὴν σφαῖραν. Καθ' ἡμᾶς δὲ ἡ πόλις αὕτη ὑπόκειται ἐξίσου σχεδὸν εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Πρωσίαν, ἃν καὶ λέγηται αὐτόνομος καὶ ἀνεξάρτητος. Ἀλλὰ διατὶ νὰ ἐπιποθῶμεν τὴν ἀρχαίαν ἐλευθερίαν τῆς, ἐν ᾧ αὕτη ὀλίγον τὴν ἐνθυμίται; Τὸ Φραγκοφόρτιον ἔχει ἀπασαν τὴν ἀναγκαίαν εἰς τοιοῦτον ξενῶνα ἀστυνομίαν.

Εἰς τὸ Φραγκοφόρτιον ἐγενήθη ὁ Γκαϊθ· θαυμασία περίστασις· διότι ὁ ποιητὴς οὗτος δὲν ἐδύνατο νὰ ὑπάρχῃ οὔτε Πρῶσος, οὔτε Σάξων, πολὺ δὲ μᾶλλον Αὐστριακός· ἔπρεπεν ὅσον ἐνδέχεται ὀλιγόταρον νὰ ὁμοιάζῃ πρὸς τοὺς ἄλλους Γερμανούς (;) ἃν καὶ ὕψωσι τὴν δόξαν τῆς Γερμανικῆς εὐφυίας. Εἰς τὸ Φραγκοφόρτιον διῆλθεν ἅπασαν τὴν παιδικὴν αὐτοῦ

ἡλικίαν. Ἐκεῖ ἤκουσε τὸν ἀπὸ Σαξωνίας καὶ Σιλεσίας ἐρχόμενον θροῦν περὶ τοῦ ἐξαπλουμένου καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ὀνόματος τοῦ Φριδερίκου· διηγεῖται μάλιστα εἰς τὴν βιογραφίαν του (mein Leben) πῶς αἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ βασιλείως τῆς Πρωσίας ἔφερον τὴν διχόνοιαν εἰς πάσας τὰς οἰκογενείας καὶ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ· διότι πάντες ἦσαν διηρημένοι εἰς δύο παρτῖας· οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς αὐτοκρατορίας, οἱ δὲ ὑπὲρ τῆς νεομοναρχίας· ὅθεν ὁ μὲν πατὴρ τοῦ Γκαϊθ ἐφρόνει τὸ τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ δὲ υἱὸς ἐσκίρτα ἀναγινώσκων τὰς νίκας τοῦ νέου ἥρωος· ἀλλ' ἡ ἀκοή τοῦ Γκαϊθ προσεβλήτετο ὑπὸ τοῦ ἤχου καὶ ἄλλων θριάμβων. Οἱ κάτοικοι τοῦ Φραγκοφόρτιου μόλις συγχώρησαν μέγιστα τοῦδε τὸν συγγραφεῖα τοῦ Werther καὶ τοῦ Goethe de Berlichingen ὅτι τοὺς ἐγκατέλιπον, οὔτε τοὺς εἶδε πλέον. Ἀλλὰ, κύριοι, ὑπῆγε νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς τὰς διανοητικὰς του ὑποθέσεις μακρὰ ὕμνων καὶ τῆς ὑμετέρας ἐμπορίας· ἀρκέσθητε δὲ τὸν ἔχετε συμπόλιτῃν· εὐχαριστήθητε προσέτι ὅτι ἐτιμώθητε ἀναγείροντες εἰς ὄνομα αὐτοῦ μνημεῖον μαρτυροῦν τὴν δόξαν ὕμνων, ἢ μᾶλλον ἔχετε τὰ ἀγάλματα ὕμνων χάριν οἰκονομίας, διότι καταντῶσιν ὑπέρτιμα, ἐπειτα ἐβραδύνετε μάλιστα καὶ νὰ τὰ ὑψώσητε.

Εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου θάλλουσιν εὐφορώταται ἐπαρχίαι, ὅπου ἰδιαζόντως ὁ ἄνθρωπος ἀνεδίδχετο βέκτης καὶ δραστήριος κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως. Αὐτόθι ἐξελίχθησαν αἱ σκηνογραφίαι τῶν Γερμανικῶν μεταναστεύσεων κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα· ἄγρια εἴδη προκτρασκευαζόμενα ἦν νὰ γαίνωνται ἐν συνωθούντῳ ἐπὶ τῆς συγκαλούσης αὐτὰ ταύτης χώρας ἀκολούθως δὲ ἐκίσαν πόλεις ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου, καί ναοὺς ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ· σύστησαν ἀκμαίας ἐπικρατείας ἦν καθαρά, θρησκευτικὴν ἡμερον καὶ ἰσχυράν, πνευματικὴν ἀρετὴν, δεισιδαιμόνα καὶ ἰδεολογικὴν. Καὶ ἡ μεσοβρηνὴ ὅμως Γερμανία οὐδέποτε διέμεινε ῥάθυμος καὶ ἐργὴ εἰς τὴν συνέχειαν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ· ἀλλὰ διέπρεψε μὲν ἐπὶ τοῦ μεσαιῶνος, διατελεῖ δὲ εὐδοκίμοις καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Διαβαίνων αὐτὴν ὁ Γάλλος περιηγητὴς αἰσθάνεται ἀνεκπράστων ἀγαθῶν, καθότι εὐρίσκει πρωτότυπον τινα καὶ ἰδιόφυτον κοινωνίαν, ἀλλὰ καὶ κλίσιν τινὰ προφανῆ εἰς τὰ φρονήματα καὶ τοὺς διαλογισμοὺς τῆς Γαλλίας.

Φαίνεται ἐν τούτοις περιεργον ὅτι τὸ συνταγματικὸν δίκαιον ἐβρίζωθη κατ' ὀλίγον ἐπὶ τῆς γῆς τῶν Φράγκων, τῶν Ῥιπουαρίων καὶ τῶν Ἀλαμάνων. Θωροῦμεν δὲ τὴν εἰσαγωγὴν τούτου ὡς σωτηρίον εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Γερμανίαν οὐχὶ ὑπὸ ἐθνικιστικῶν φιλαυτίας, ἀλλὰ διότι χρησιμείνῃ εἰς τὴν οἰκονομίαν τῶν νεωτερισμῶν τοῦ αἰῶνος καὶ τῶν συμφερόντων τῆς ἀνθρωπότητος.

Τὰ μικρὰ συνταγματικὰ κράτη τῆς Γερμανίας τελοῦσιν εἰς τὸν γενικὸν σκοπὸν ὑπὲρ τὰς πραγματικὰς δυνάμεις τῶν. Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν γενικῶν θέσεων ὀλιγορούμεν ἐνίοτε τὰς περιορισμένας ἐξουσίας· ἀλλ' ἐνταῦθα ὀφείλομεν μάλιστα νὰ τὰς μαζώμεν· διότι ἂν γελῶμεν βλέποντες ἀδύνατον ἄνθρωπον ἀναλαμβάνοντα τὰ αὐτὰ σχήματα καὶ ἐπιτελοῦμενον τὴν αὐτὴν ἀξίαν· τοῦτο ἀπορῶ μὲν